

Checklist

Zo voorkom je lekkage en morsen van plastic korrels

Waarom is het belangrijk om lekken te voorkomen?

Wist je dat er in de Europese Unie ieder jaar tussen de 52 en 184 ton plastic pellets in het milieu terecht komen? Dat zijn 2 tot 7 duizend vrachtwagens vol plastic korrels. Zonde! Want als deze korrels in de natuur terecht komen, bijvoorbeeld in water, kunnen ze schade aanrichten. Dieren kunnen ze bijvoorbeeld aanzien voor voedsel en daar ziek van worden of doodgaan. Eenmaal in de natuur en het water zijn de korrels lastig te verwijderen. Deze checklist helpt je om lekkage en morsen te voorkomen.

Verskil tussen lekkage en morsen van korrels

Lekkage ontstaat meestal door technische gebreken, zoals kapotte slangen, scheuren in containers of lekkende transportleidingen. Dit is vaak een structureel en onopgemerkt verlies van korrels. Morsen gebeurt door menselijke handelingen, bijvoorbeeld bij het vullen, doseren of transporteren van korrels, en is meestal een eenmalige, zichtbare gebeurtenis. Deze checklist geldt voor beide situaties en helpt bij het voorkomen en snel opruimen van korrels, zodat vervuiling wordt beperkt.

Stap 1 Weet wat de regels zijn

Weet wat de regels zijn die voor jouw bedrijf gelden rondom plastic korrels en ga het gesprek aan over de regels. Zo is iedereen in je organisatie op de hoogte. Dit is noodzakelijk om lekkage en morsen naar het milieu te voorkomen en te voldoen aan de geldende milieuvorschriften. Ga na welke regels voor jouw bedrijf gelden:

- Wat staat er in de vergunning of het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)?
- Zijn er voorschriften over opslag, verwerking of transport van plastic korrels?

Stap 2 Voorkom lekkage bij alle processen met korrels

Breng alle processen met plastic korrels binnen jouw bedrijf of locatie in kaart en bepaal per proces welke maatregelen nodig zijn om lekkage naar het milieu te voorkomen. Monitor regelmatig op nieuwe lekkagepunten. Bij een aantal veel voorkomende activiteiten met plastic korrels is het risico op lekkage groot. Bepaal welke activiteiten voor jouw situatie van toepassing zijn en zorg voor goede controle en passende maatregelen.

Opslaan van korrels

- ☐ Controleer bij opslag in big bags, zakken, dozen of silo's op beschadigingen en lekkage
- ☐ Kijk of er korrels op of rond de opslag liggen, ook op daken

Laden en lossen

- ☐ Controleer tijdens het aansluiten en loskoppelen van slangen of er geen korrels uit de verbinding lekken
- ☐ Controleer na het vullen van containers of er geen korrels op het laadvlak (chassis) van de vrachtwagen zijn achtergebleven of op de grond onder de vrachtwagen zijn gevallen
- ☐ Maak na elke laad- of losactiviteit de vloer rondom de laadplek schoon door te vegen, zodat geen korrels achterblijven

Beheren van waterafvoer

- ❑ Controleer bij regen of er korrels via kolken, putten of afvoerpijpen in de omgeving kunnen terechtkomen
- ❑ Maak filters, goten en afvoersystemen regelmatig schoon en controleer of ze goed functioneren

Rioolstelsel

- ❑ Informeer jezelf over het type riolering op jouw locatie (gescheiden systeem voor afval- en regenwater of een gemengd systeem)
- ❑ Controleer waar het afval- en regenwater op wordt geloosd
- ❑ Check of waterzuivering korrels en stofdeeltjes effectief tegenhoudt

Transport (intern en extern)

- ❑ Controleer transportleidingen op lekkage, vooral bij persluchttransport
- ❑ Zorg dat afvalcontainers altijd goed afgesloten en dicht zijn en controleer op eventuele gaten, zorg voor afsluitbare, dichte bakken
- ❑ Let erop of er tijdens transport korrels verloren gaan, bijvoorbeeld op de weg of in bochten
- ❑ Inspecteer vrachtwagens op korrels die op daken, in hoeken of andere moeilijk bereikbare plekken kunnen liggen
- ❑ Gebruik ook een afblaasinstallatie om vrachtwagens schoon te blazen vóór vertrek, zo voorkom je dat korrels buiten het terrein terechtkomen

Productieproces

- ❑ Voorkom dat korrels lekken bij handmatige dosering of vullen van verpakkingen
- ❑ Houd deuren gesloten zodat korrels niet naar buiten kunnen waaien of per ongeluk mee naar buiten worden genomen, bijvoorbeeld onder schoenen
- ❑ Zorg dat afzuiginstallaties bij snijmachines goed werken en controleer ook de uitlaten op het dak op korrels of stof

Stofvorming

- ❑ Houd in de gaten of er stof neerslaat tijdens productie of verwerking van korrels
- ❑ Controleer regelmatig filters op daken, in goten en bij hemelwaterafvoeren op vuilophoping

Stap 3

Maak samen schoon in het geval van lekkage en morsen

Zorg dat er een vaste werkwijze is voor het opruimen van gelekte korrels. Leg medewerkers uit wat ze moeten doen als er korrels zijn gelekt.

- ❑ Stel een noodprocedure op voor lekkage
- ❑ Zorg voor duidelijke instructies en training van personeel Integreer schoonmaak in je werkroutine, zo houd je het terrein op dagelijkse basis schoon
- ❑ Gebruik schoonmaaksets in opvallende kleuren op plekken waar lekkage kan optreden, zodat ze goed zichtbaar voor medewerkers en altijd beschikbaar zijn
- ❑ Hang posters op met een boodschap, zoals “Samen houden we [bedrijfsnaam] schoon”
- ❑ Sluit je aan bij *Operation Clean Sweep*

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901 | 2500 EX Den Haag

Meer weten over de aanpak van zwerfafval?

Ga naar www.afvalcirculair.nl/zwerfafval-microplastics
Helpdesk Afvalbeheer t 088 7977102 of [contactformulier](#)
juni 2025

Aantekeningen